

ALDUNAI LAPOK

közlöny BÁCSKA számára.

Szerkesztő-hivatal:

Báránycsa, 484 sz., hová minden a lapot érdeklő küldemények bérmentve intézendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: helybe vagy vidékre egy évre 4 forint, félévre 2 fr., negyed évre 1 fr. oszt. ért.

Hirdetmények beiktatási díja:

Egy háromsoros sor helye 6 kr.; ismételve 3 kr.; bélyegdíj 36 krajcár.

GAZDÁSZAT, IPAR, KERESKEDELEM.

Árkelet a bécsi börzén, július 19-kén.

Nemzeti kölesön	79.90	Éjsz vaspálya 1000 pft.	188.—	Hitelintézeti sorsj. 100 oft.	105.80	Budai sorsjegy 40 oft.	37.—
5% metalliques	70.20	Allam-vaspálya 200 pft.	260.50	Duna-gőzh.-tás. " 100 oft.	99.—	Windischgrätz " 20 pft.	23.50
5% magy. földt. kötv.	73.—	Nyugoti-pálya 200 pft.	191.—	Hg. Eszterházy " 40 pft.	83.—	Gr. Keglevich " 10 pft.	14.50
5% erdélyi " "	69.25	Tiszai-pálya 200 pft.	126.—	Hg. Salm " 40 pft.	36.50	Augsburg váltó	108.25
5% bán. horv. és szláv	71.—	Duna-gőzh.-társ. 500 pft.	444.—	Hg. Pálffy " 40 pft.	38.50	London "	126.25
Bankrészvény	841.—	Triesti Lloyd-társ. 500 pft.	194.—	Hg. Clary " 40 pft.	37.—	Arany	6.03
Hitelintézet	189.80	Budapesti lánchíd 500 pft.	380.—	Gr. St. Genois " 40 pft.	39.50	Ezüst 100 forintért	126.15

A hasznos állatok vásárlásánál tekintetbe jövő betegségek.

Életszükségeink főleg a földművelés- és állattenyésztésből fűződnek; az ipar e nemén alapszik a hon jóléte is. — Az állattenyésztésnél betegségek jönnek elő, melyek tekintetbevétele az említett szempontból rendkívüli fontosságú. Az állam is gondoskodik, hogy az egyesek java és joga csorbát ne szenvedjen, a midőn előírásokat tesz közzé, hogy 1-ször miként tarthatók az állatok egészségben, és miként gyógyíthatók meg; 2-or miként történjék az adás-vevés, hogy mindenki a megcsalathatás irányában biztosítsák az az által tett körök mikép térítessenek meg; de szükséges, hogy e tekintetben magunk is tudjunk és vigyázók legyünk. — Csak a második pontot érdeklőleg akarok most fölvilágosítást nyújtani, hogy a vidékünkön gyakran előjövő adás-, vévés- és cseréknél az állatok betegsége által származható megcsalathatások elháríthatassanak; különösen azon nehezen fölismerhető főhiányokról (betegségekről), melyek a vásárlást és szerződést törvényesen fölbonthatják.

A vásárlásokat fölbontó betegségek, valamint az időközök, melyek alatt a fölbontás történhetik, a következők:

- I. Lovaknál.
1. gyanus keh,)
 2. taknyosság,) 15 nap.
 3. száraz keh,)
 4. bőrféreg,)
 5. tyúk- vagy havi vakság,)
 6. belső vagy fekete hályog,) 30 nap.
 7. csirakótság,)
 8. csökényösség.)
- II. Szarvasmarhánál
- Mirigykór, ugynevezett úzdüh; 30 nap.
- III. Sertésekénél
- Borsókór; 8 nap.
- IV. Juhoknál
1. szőrféreg, vagy métegy; 2 hó;
 2. himlő; 8 nap;
 3. rüh; 8 nap.

ERNST JÓZSEF,
járás állatorvos,
nemkülönbön gyakor- orvos
és szülész.

Mi minden illik bele a kert gazdaságba?

A viszonyok, melyek közt élünk, sürgetően követelik, hogy a tevékeny térről leszorított — elágazó irányú és elszórt törekvésű nőnem — valójának egész hatalmával részt vegyen nemzeti, társadalmi, gazdasági s összes realisabb irányú küzdelmeinknél, hogy a menyire gyengéd, ép oly mérvben ügyes kezei közt meg-osszóljék teendőink összege.

Korunk jelszava az egyesülés! hogy együtt találjuk a tevékeny erőket — egy csoportban.

És ha a cél szent, hova törekednünk kell, ha az egyesülésnek nélkülözhetlen szükségét érezzük; tekintjük azt közös mindnyájunk szellemi szülöttjének, s ne keressünk nagy neveket, mint inkább nagy s magasztos célokat.

Induljunk e részben a már törött ösvényen.

Hazánkban eddig husznál több vidéki gazdasági egyesület szövetségével működik már nemzeti céljaink elejbe.

Az országos kertészeti társulat eszméjét tulajdon magam fúradalmaival segítém a megtestesülésben, s ma már a két testvér haza szövetségét szellemtel nagyobb célokra összpontosítá; én segítém csak, mert az eszme korszerűsége és a hivatott tekintélyek nyilvánult akarata — mint ez ügyben is — gyámolította a kezdet nehézségeinél; — a m. kertészeti társulatra tehát mint felkarolt szakmájánál fogva rokon társulatra, és a hazánkban eddig alakult legtöbb vidéki gazdasági egyesületekre, mint szövetségelt testületek támaszára, számolhatunk.

S mi korszerűbb? mint az, hogy magyar nőink gazdasági iparunk fejlesztése körül a munka megosztásánál fogva nekik jutott szerepet lelkesen megragadják, mert gazdaszonykodási hivatásuk felkarolásával — mint feleség — lehetnek csak osztozóink nemzeti családházunk gazdasága kezelésénél; de kívánatos, hogy nőink szellemi egyesülése derítse fel a tért, melyen a nemzeti kötelességek és hagyományos szokások a tudomány és szakismeret szövétnéke mellett létünk boldogítására virágozzanak előbb — aztán gyümölcsözzenek; — hogy nőink egyesült szelleme vessen meg alapját egy új kornak, nevelvén a nemzetnek lelkes honanyákat, — a férjnek valódi magyar feleséget, és új boldog nemzedéket.

Eltekintve tehát a már nem új, de az általános óhajításban megfogalmazott magyargazdaszonyok egyesületének szellemi feladataitól, a gazdasági és kertészeti egyesületek korszerű eszméjét megragadva, széles térnyit gyakorlati működésünknél, és pedig annál inkább, minél fájdalmasabb beismerni azt, hogy a tudományok mai haladásával, az ipar rendkívüli fejlődésével, a házi gazdaság és háztartás kezelésénél kevés előmenetel szemlélhető.

E tér pedig melyet elfoglalniok kell, széles és fontos, különösen azáltal, mert ügyes vezetéssel a mezőgazdasági ipara kimélet vagy értékesítés által gyarapodik, mint ellenkező esetben annak kéréllhetlen fogyasztója.

Itt áll a kert összes gyönyörével és hasznával, — a kerttermények aszalás, szárítás, befőzés és külön módok szerinti feldolgozások által nem kis mérvben értékesíthetnek az ügyes gazdaszonyok kezeiben.

A háziállatok gondos tenyésztésével, nemesítésével, hizlalásával, és azok utáni nyereségek egyes feldolgozásával kiszámíthatatlanok a hasznok.

A házi ipar és művészet sokoldalú ágai és a honyha ügyes vezetése emefi a családi háztartást valódi becseré.

Mindezekhez azonban ma haladottabb igények és a kizsákmányoló külföldi ipar versenye szakismereteket követel, mire ha idáig gond nem fordított — ha a befészelt téveszmék, a növeldek ezekhez kényszerű ragaszkodásával a világi nevelés a magyar nők méltó büszkeségét a gazdaszonyoságot anói hivatások összességéből kiszorították, nincs természetb, mint az, hogy most, midőn nemzeti életünk újra virrad, a hon szeretettől lelkesült nőink, honanyáink — derítsék fel hajnalunkat.

Nőink gazdaszonykodási egyesülésekkel rendkívülit vívhatnak ki, az eszméket testületileg terjesztvén az egész országban, és vidéki gazdasági egyesületekbe mint szakosztályok beolvadva, a korszerű eszméket gyakorlatban megtestesíthetik. Lukácsy. (Folytatása követk.)

Időjárás és gazdasági észleletek.

BAJA vidéke: Rigica, jul. 19. Időjárásunkat tekintve nem csak itt, de az egész környéken úgy hiszem a falusi vagy pusztai élet gyümölcsét mostanában betakarítani iparkodó földműves, fanyar képpel elmondhatja, hogy: esik, már megint esik, jaj nekünk ha ez tovább így tart, ismét esik! mert ez így van, alig egy két napi szünet mellett mindig az aratás megkezdése óta. Tegnap délután tátott szájjal vártuk s lestük egész napnyugottáig a nagyszerűnek országszerte kürtölt napfogyatkozás érdekes jelenségeit; azonban a már kezdetére kitűzött időben, ártatlan öröminket, a fellegekbe burkolt ég sűrű vízcepppek hullatásával tökéletesen elmosá; — vidéki hírek szerint is a nedves időjárás általános lévén, valóban kétkednünk lehet, vajjon montedégi Albert úr legjobb távcsőjével is birt-e a felhők tömkelegén áthatolni, s tudományos vizsgálatait óhajítása szerint megtenni? Ma reggel különös zúgásra, mint midőn a fenyvesek sudarait a szél megingatja fölbredvén, midőn kitekinték ablakomon elszörnnyüködvé láttam a formális felhőszakadáshoz hasonló záporosót, melynek következtében a víz patakint megáradván, utcáinkat elborította! s ha a huzamosan tartó tavaszi káros esőzés még ily alakban is följelenni, s gyakorta ismételtetni fog, úgy az időjá-

rásnak is, mostoha körülményei által, a mindenféle bőtermést hangoztató jó hírekből eredt véres reményeink, alkalmasint igen megcsökkenni, s részint tán egészen leveretni fognak; mert már ha az aratást, hordást, és sokaknál a szükséghezta nyomtatást is annyiszor abban hagyni kénytelenítettünk, félünk kell, hogy a szem egy része kicsirázni, vagy egyébként kárba is fog menni.

Selyemtenyészdenkben tegnap óta a selymerek élni tandem megszüntek. Ezen iparvállalatunknak eredményéről kimerítő tudósítást azonban még adni nem lehet, de leszámítván ez ideit, s jobbadán a felszerelésre fordított kiadásokat, mik tetemesek, s ámbár a haszon már kétségbe nem vonható, az bizonyos, hogy különféle, ezen iparos vállalatra mostoha befolyást gyakorló kedvezőtlen körülményeknél fogva, ez várakozásunknak egészen meg nem felelt; a reménylett 40—60 mázsiányi gubók helyett, az eddigi részint föjtött részint még a fonóházakban levő gubókészlet 25 mázsiányit alig haladván meg. Különös esetekben tekinthető az is, hogy még a selymereknek élete rendszeren 6 héten túl terjedni nem szokott, ez idén azok egy része 8 sőt 9 hétig is fárasztotta a vele foglalkozót, tapasztaltatván az is, hogy a korszakokat túlélt előregedett selymerek közé részint már a halandóság is igen beült, részint azoknak működése és készítménye igen silány volt, úgy hogy az utóbbi 14 nap óta fáradozás s költség az ez idő alatt várt haszonnal éppen nem áll kellő arányban; azonban ismétljük azt, hogy minden költség levonása után az eredmény még is annyira kielégítő, hogy a gubók mai folyó ára szerint, ha azok fojtva eladatnának, 2000 ftig, terjedő tiszta hasznot reményelni lehet.

SZABADKA, jul. 20. Időjárásunk folytonosan esős, mi a gazdáknak nagy aggodalmakat okoz. Az árpa általában rosszúl fizet; a gabona egyéb neméről még semmi biztosat sem mondhatunk. SZ.

UJVIDÉK, jul. 14. Maig az új aratásról csak keveset lehet közölni; az árpaarítás már ugyan bevezetett, és általában jó minőséget adott, a teljes eredményt azonban még most nem lehet meghatározni. Hasonlóan vagyunk a búzával, mi az idén kitűnőnek mutatkozik és több kisérletet nyomán 85—87 fontot ígér; miként fog azonban fizetni, azt csak a jövő héten, ha addig szép idő lesz, fogjuk megmondhatni. Annyi bizonyos ekkor, hogy e részben jó aratásunk lesz; az utolsó napokban már meglehetősen szállítmány érkezett árpa és búzából; az első fogyasztók által 1 20—1.33 fton az utóbbi molnárok által 3.46 fton az utóbbi molnárok által 3.46 fton vásároltatott. Üzerek még most nem vesznek, nagyobb szállítmányokra és olcsóbb árakra várnak, mi nem sokáig késhetik. Néhány nap múlva a zab vágása történik; e cikk is jól sikerültnek mondatik; és ha az idő a nyomtatásra kedvező lesz, e hó végén szállításokra számíthatunk; úgy hisszük e cikkben élünk üzetek lesz. E napokban 5000 mérő kukorica vásároltatott 2.26 ftjával Eszékre, Szizsékre. N. K.

Piacok.

BAJA, jul. 20. A gabnaüzlet folytonos lanyha állapota mellett a forgalom csak a helyi fogyasztásra szorítkozott, minek következtében az árak inkább süllyedtek. — Megemlítendő, hogy e hét folytán körülbelül 3000 mérő kukorica megrendelésre vásároltatott. Buza 3.40—3.80 ft.; rozs 2.40 ft., kétszeres 2.50—2.60 ft.; zab 1.07 ft.; kukorica 2.26—2.30 ft. — F. M.

PEST, jul. 18. A gabnaüzlet a hét folytán lanyha volt, s csak néhány vásárlás történt a külföld részére; az árak csökkentek a kedvező aratási kilátások következtében. Az egész buzaforgalmat 20.000 mérőre lehet tenni, melyet legnagyobb részben gőz-és vízimalmok részére vásároltak. Rozs elkert néhány ezer mérő, de egyéb gabnafélékben nem volt forgalom. — Repce alig érkezett 7000 mérő, minthogy az árakat lejjebb nyomták, úgy hogy 5/1 fton fölül nem akarták fizetni.

A gőzfürdőről.

Gőzfürdőnek mondatik az, midőn testünk minden, vagy egyes részei vízgőz által vétetnek körül.

Sokhelyütt, különösen a nagy városokban annyira divatba jöttek a gőzfürdők, hogy azokat erős és gyöngé alkatú egyének egyaránt minden orvosi utasítás nélkül, sokan pedig a legnagyobb túlzással használják; míg vannak helyek hol e bizonyos tekintetben fontos intézetek még ekkorig nem is ismertettek.

Valamint hasznos a gőzfürdők alkalmazása az egyének testszerkezetéhez mérve, ugyanarra káros lehet azoknak tulságos élvezete; azért nem leend fölösleges e fürdőről néhány szót elmondani, különösen vidékünkre nézve, hol a természet a fürdőkre alkalmas forrásokat egészen megtagadta.

A gőzfürdő elemei: 1) a vízgőz, 2) a hideg fürdővíz és 3) a fürdés alatt használt ivóvíz.

A vízgőz használata abban áll, hogy a fürdő-egyenek egy gőzzel megtelt szobába fekszenek, melybe a gőz folytonosan bocsátatik. A gőz érintkezése a testtel, annak csöppalakbani leverődése a testre s a vízgőz magas hőfoka által előidézett izzadás eredménye a gőzszobában létezik.

Hogy nemcsak a vízgőz hatását, hanem a hatás okát is fölfoghassuk, szükséges az élettani kísérletekből merített tényre hivatkozni, miből kiderül, miszerint az emberi élet alapját az izgékonyosság, vagyis testünk azon sajátága képezi, melynél fogva a kívülről ható ingerre képes visszahatni. A vízgőz is egy hatalmas ingerlő szer, mely testünkkel érintkezésbe jövén, abban visszahatást idéz elő. Minél nagyobb az inger, annál jelentékenyebb a visszahatás és viszont; s ha a hatás és visszahatás közt az arány nem kedvező, az eredmény vagy közömbös, vagy kártékony. Az inger vagy behatás s az izgékonyosság vagy visszahatás közti arányt a gőzfürdőnél az orvosi tudomány határozza meg; a midőn is minden a gőzfürdő használatára utalando egyénnél, annak testi szerkezetét, vérmérsékletét és idegmivoltát veszi tekintetbe. Ezeket előre bocsátva a vízgőz lényeges hatása könnyen fölfogható leend; mely is ebben áll: a vízgőz oly ingerlő szer, mely nemcsak testünk fölületére, hanem annak minden, sőt legcsekélyebb jelentőségű szervére is hatást gyakorol, minek következtében minden testrész új és ép tápanyagot nyer; az elhasznált s táplálásra többé nem alkalmas anyagok felszívva legrovidebb idő alatt a testből kiküszöböltetnek.

Az egész idő alatt, míg a vízgőz testünkkel érintkezik, elkerülhetlenül szükséges fejünket hideg vízbe mártott ruhadarab vagy szivacsos borongatni; mert testünknek ez legnemesebb és legérzékenyebb része s a vízgőz azért először is ezen részre gyakorolja hatását. A vízgőzbeni időzés se hosszadalmas, de rövid se legyen; legcélszerűbb addig venni azt igénybe, a míg kellemesen hat a testre. Némelyek mindaddig kinözzák magukat a vízgőzzel, míg szédülés, fülzúgás, nehéz lélekzés be nem áll; ezek azonban a legnagyobb veszélynek vannak kitéve, mert minden pillanatban gutatás érheti őket; de ha nagy nehezen ki is szabadulnak a gőzteremből, az alkalmazandó hideg víz rögtön kifejlődő és életveszélyes kórokat idézhet elő.

Hogy a vízgőznek még nagyobb sikere legyen, sok gőzfürdőben általános szabály: izzadás közben egy külön helyet elfoglalni s azon az egész testet izmos fürdő-szolga által különféle izgató szerekekkel, minők durva flanell-darab, éles kefe, sat. dörzsölni. Ilyen eljárások a legnagyobb népszerűsége végéig képezik. Ezen kinos műtétben a test megmosásán kívül semmi jótékony hatás nem rejlik s csupán egyéni számításnak rovandó föl.

Ezután következnek a hidegvíz fürdő. A hideg víz-minősége által a vízgőz hatását még inkább emeli, mert általa testünk szervezetében két különböző erőnek t. i. a hatás és visszahatásnak összekocanása létesül; e rögtöni találkozás eredménye: a testben levő erők szabályozása, új mozgás és új tevékenység; szóval friss anyagsere.

A hideg víz használatánál nemcsak az egyéniség, hanem a vízgőz melegségi foka is nagy szerepet játszik; mert ha ez föl van csigázva, a hideg víz könnyebben eltűrhető. Nők, beteges, gyöngé és agg egyének, izgékonyabb testi szervezetük miatt, csak ovatosággal használják a hideg fürdőket.

A hideg víz használata csak addig tartson, míg testünk kellemesen át nem hül; a huzamosb használat megsemmisítendi a vízgőz kívánt eredményét; sőt a vérnek fokkonkinti visszanyomása által, könnyen vértorlódást, gyuladási folyamatot, sőt gutatást is idézhet elő.

A hidegvíz mint csöpp, mint több, de vékony, vagy egy de igen vastag sugaru zuhanyfürdő és mint kádfürdő szokott alkalmaztatni.

A csöppzuhanyl egkisebb mérvben frísíti és hűti a testet, és e miatt a gyöngé, beteges, igen érzékeny egyéneknek ajánlandó.

A vékony de több sugaru zuhany erőlyesebben hat az előbbinél; kellemesen frísítő és éltető tulajdona miatt, különösen mint idegerősítő-szer (Gräfenbergben) nagy népszerűsége vergődött. Hatása sok ideges bajban bámulatos.

Az egy de vastag sugaru zuhany minden zuhany-nemek közt a leghatalmasabb; mert nemcsak hidegsége de sulyja által is hat azon részre, melylyel érintkezik. Tompa érzésű és szélhűdött egyéneknél használnál alkalmaztatik.

Az elősorolt zuhanyok nagyobb szerű gőzfürdőkben langyosan is léteznek, mi igen helyes, de szükséges is, mert oly izgékony egyének is vannak, kik a hidegvíz iránt iszonynyal viseltetnek

A kádfürdő a leghatalmasabb, legtökéletesebb s egyszersmind a legtartósabb hűtő eszköz, s nemcsak, hogy célszerű, hanem nélkülözhetlen is, mert testünk hosszabb időzés után a meleg vízgőzben itt a legkisebb részeiben is egyenlő arányban hül meg; holott a zuhanyok sajátágosan ugyan, de csak részben képesek a testet hidegíteni. A kádfürdők használása előtt és után, a vértorlódások elkerülése végett, a főre hideg borongatások alkalmazandók, vagy nedves ruhával, vagy dézsávali leöntésekkel; s minthogy a kádfürdők hatása igen tartós, azokat csak pár percig szabad igénybe venni, mert ellenkező esetben a kívánt siker elenyészik.

A gőzfürdő harmadik elemét képezi a fürdés alatt használt hideg ivóvíz. Tény, miszerint izzadás közben a víz sokkal nagyobb mennyiségben választódik ki a testből. Ezen kiválást és nedvvesztést a szorgalmas ivással kell utánpótolni. A megivott hideg víz hűti a testet és ez által élénkül a lélekzés, minek a következménye, hogy a nagyobb mennyiségben fölvevő élely (egyik eleme a levegőnek gyorsabban égeti el a vérben levő anyagokat, s míg ez által újabb anyagok fölvetelét teszi szükségessé (étvágy nagyobbulás), gyorsítja a testben az anyagsere, a fölösleges és beteges részeket elégetve, siettetni azoknak kitakarodását.

A mondottak nyomán kiderül, miszerint a kellő módon alkalmazott gőzfürdő lényeges hatása a gyorsított anyagsere; ez által a kórok és kóros hajlamok csökkennek és a testi erők gyarapulnak.

Szolgáljon ez némi tájékozással vidékünkön, hol az ily fürdőkre más fürdők hiánya miatt is utalva vagyunk.

Dr. IVANOVICS.

NAPLÓ.

BAJA.

† Folyó hó 19-én érkezett városunkba az újonan kinevezett szerb-vajdasági kormányzó, gr. Bigot de Saint-Quentin ő excellenciája. Megérkezése után legott a katonaság, hivatalok és különféle testületek tisztelgéseit fogadta. Később a közintézeteket, hivatalokat, iskolákat sat. látogatta meg. Az esti órákban fátylászmenet rendeztetett tiszteletére; mikoron is a Liedertafel újra megmutatta hogy él, produkálván 4 darabot következő rendben; német, szerb, magyar, német!

† Ugyancsak f. hó 19-én a nőegylet a lövészkertben bált rendezett, melyen a kormányzó úr exc. is hosszabb ideig jelen volt. Bátkirálynő volt — majd jövő számunkban megmondjuk, hogy ki.

† Csak úgy terem a sok hasznos indítvány, mint a subagallér! Hogy a korigényeinek megfeleljünk, ime mi is föllépünk egygyel! Álljanak össze Baja városa tehetősbjei, (mi sem vesszük ki magunkat; levén nekünk is valamicskénk; így: van elég bajunk bizonyos urakkal — nekünk különben igen szeretett jóakaróinkkal; van ennek következtében jó kedvünk s hála Istennek egy kis adósságunk is! — mondom tehát álljanak os ze városunk tehetősbjei, s alakítsanak egy életbiztosító társulatot, melynek föladata legyen, gondoskodni mindenelőtt ügyes egyénekről, ki, aztán az embert, ha kedve tartja átrándulni a pandúr-szigetbe, azon a lépcsőzeten, melyen a lemenés életveszéllyel jár, lesegítsék. (Mindjárt ajánlunk egyéneket is, a kik szörnyen értenek ezen mesterséghez t. i. a lesegítéshez). Ezen lépcsőzet ugyanis nekünk az, a mi a kartausiaknak a „memento mori!“ — Aztán mondja valaki, hogy nem viselik nekünk — már minthogy a bajaiaknak — gondunkat? Dehogyne! „Szeregetnek bennünket istenek, rémitőmódra szeretnek! Megáldottak bennünket — — — SZABADKA, jul. 20.

E hét fontosabb eseményei közé tartozik a legújabb kinevezett szerb-bánati helytartó, gr. Bigot de Saint-Quentin ő kegyelmességének köztünk mulatása. Megérkezésekor ő excellenciája a különböző egyházi és világi testületeket fogadta; másnap pedig egy — helyzetünket és jövőnket érdeklő kérvényt — az anyaországhoz visszakapcsoltatást illető — átadó küldöttség tisztelgett nála. Ő excellenciája bocsánatot kérvén a küldöttségtől hogy vele gondolatait magyar nyelven nem közölheti, igérni méltóztatott, miszerint néhány hét múlva talán kívánatink teljesítését személyesen fogja kézbesíthetni; egyszersmind örömet fejezte ki a küldöttség őszintesége s nyílt magaviselete felett s annak továbbra megőrzésére kérvén azt irányában, biztosította a jelenvoltaikat, hogy ő részéről semmi alattomoskodásnak hitelt nem ad. Figyelmeztette a jelenlevőket a béke- és törvényekhez iragaskodásra, míg a jövő meghozandja váravárt óhajításaink boldog teljesülését. Nyíltan bevallá a magyarok iránti tiszteletét és őszinte előszeretetét. Ugyan ezen napon ebédet adott ő kegyelmessége, melyre a testületek főnökei, minden rendű polgárok, összesen 24-en, voltak hivatalosak. — Nagy levertséget okozott az itteni körökben a magas okt. ministeriumnak adott tagadó válasza egy a jövőre osztályonkint megnyitandó felgymnasium ügyében. Sajtólag hatott ez ránk először a helybeli közművelődés szempontjából, másodsor az indok miatt, melynél fogva az tőlünk megtagadtatott; a mag. ministerium ugyanis nyíltan kimondja: miszerint német tanárok talán találatlanának, de magyar képes egyének nincsenek. — Városunk nevelésügye különben örvendefesen halad előre. Jövő őszre ismét két óvoda fog megnyílni. SZOMBATOS.

TÁRCA.

A művész szerelme.

(Angolból.)
WIENER S.

— Így, te szépségnek eszményképe, megkísértélek lefesteni; de ki adhatná vissza az arc virító rózsáit, a seraf szemek világító fényét, a kedves mosolyt, melyre a bibor ajkak gyengén emelkednek! Oh gyönyörteljes hasonmás, velem vagy álmatlan éjjelimből, velem napfelkeltekor, velem a dél tikkasztó hevében. Megtettem, a mit művészetem tenni engedett, és ha e pillanatban kellene meghalnom, egy hív de tökéletlen mását hagynám a világnak arról, a mi az életben a művésznék első és utolsó álma volt. —

Így szólt a fiatal Lodovico, tüzes pillantattal egy még nem egészen kész képen jártatván és szenvedélyes hangjára sebesebben dobogott egy leányka szíve, ki kevés távolságra tőle a használandó festékek megválasztása és elkészítésével volt elfoglalva. A művész a dolgaiba merülve látszott lánykát észre sem vennie. Feleségáztott képzel-métől gyakran szokta magát elragadtatni, akár volt jelen a lányka, akár nem; most is állványa előtt egyedül képzelé magát, s hangosan beszélt, mintha senki sem hallgatta volna.

Visszalépvén a rajztól, meglátá a lánykát s így szólt: „Elég Eliz, kezem fáradt, ki akarok sétálni és az Arno partján az üdítő léget színi, mihelyt kezem a festéktől megtisztítom.

— Az igen jól lesz — szólt a lányka kellemes hangon a nélkül, hogy helyéből mozdulna, de alig lépett Lodovico egy más szobába, azonnal nagy változás történt a leányka vonásiban. Nagy fekete szemei becsukódtak, ajkai reszkettek, lélekzete sebes lett, s oda sietett az állványhoz, melyre a festvény föl volt állítva, de mielőtt megérinté, szeméit az ajtó felé fordítá; félt eleinte Lodovico visszatértétől, azután egy lépést előre tett, ismét megállott, s két kezét homlokára szorítván szólt:

— Nem merem, nem merem; ha nem az én arcképeim volna, mint azt hívém, midőn tekintetével találkoztam, és ha az általam hallott szavak máshoz vannak intézve, akkor én boldogtalan vagyok; és ha viszont saját képmásom lesz, a mi őt annyira elragadja, mikép fogom őt viszonzhatóan? nem, nem fogom megnézni e festvényt, bár a kísértés igen erős. —

Lassu léptekkel, szeméit a földre szegezve tért ismét helyére és itt maradt, játékosan szenvedélyes indulatnak, míg az ajtón kopogást, és saját nevét többször említetni hallá, kinyitá az ajtót, és azon egy izmos, nem kellemetlen külsejű tengerész lépett be.

— Bertoldo — szólt a lányka — miért üldöz ön engemet? miért találok ön minden lépten bárhol legyek; hisz szerelmi ömlengéseire úgy feleltem már, a mint feleltem már, a mint felelnem lehetett, és kellett.

— Eliz — szólt a tengerész komolyan — ön atyja nem tartja döntőnek ön feleletét, s így én sem. Én önt szeretem, és megtudnék halni önért, és nyugtalan vagyok, ha elgondolom, hogy mások minő vidámak, az utcákon sétálgatva, vagy az Arno partjain játszva és táncolva, míg ön honn sohajtoz, egy sápadt festész szobáiban; ő az egyedül, ki ön szívéből az irántami hajlamot kitepte, ő megakarja nyerni ön szerelmét, hogy később szerencsétlenül tegye, mert Lodovico nem azon ember, ki szegény szállásadójának leányát nőül vegye.

E szavakra Eliz fagyini érezte vérét, és kőszoborrá merevül. Ekkor lépett be Lodovico; bámulva nézett hol az egyik hol a másik beszélőre, mint ki saját füleinek nem hisz, az ellene emelt vád elpirítá őt, s fél sohaj s fél mosoly közt ejtett

ki néhány szót, mely a szegény megrémült leányka sorsára elhatározó volt. E néhány szó, rezgő sebes, és azon kellemes hangon melyen Lodovico szólt, kiejtve — lelkéig hatott. A festész szép külsejű, nem izmos, kellemes minden mozdulatában, és hosszú tanulmányozástól elgyengültnek látszott. Szeme fekete ábrándos volt, pillái gyakran becsukódtak; de midőn elragadtatástól hevülten valamely szeretetre méltó tárgyra tette kezét, melynek esete halhatatlanságot vala adandó, más volt akkor mosolya és szent a szikra, mely az ihletett szemekből kivillámolt.

— Én nem vagyok az, ki téged nőül vegyelek — mondá ő — Eliz! s megfogá kezét s folytatá: nem kevélységből, ő nem hanem mert szépséged és szeretetreméltóságod szerelmet érdemelnek; de az én csillogzatomban ezen hon egén támadt, ha tekintetem vagy szavam tévútra vitt, akkor bocsánatot kérek, akarva mindig csak az illem korlátai közt társalogtam veled.

— Igen, igaz uram, — szólt Eliz — zavartan és fájdalomteljesen, ön soha soha nem beszélt úgy velem mint Bertoldo.

Lodovico Bertoldohoz fordult: Higyje ön uram, hogy gyanui alaptalanok, és ime én Eliz arcképét igérem ajándékolni, ha önnek neje lesz. E szavai után eltávozott a házából, Eliz pedig Bertoldonak eseugett, hogy hagyná őt most egyedül.

Bertoldo eltávozta után Eliz térdre esett, és kezét ég felé emelé: Vége van tehát álmodnak — szólt — ő mi más vagyok én most; és mi adott nekem bátorságot Lodovicot szeretni? de én mégis szerettem, nem mitha érzelmeim viszonzására számoltam volna, nem, — szerettem őt mint a csattogány a reggelt, mint a virág szereti a napot, mint a térdelő áhitat az Istent oltár lábainál. O Bertoldo, nem foglak szerethetni, még szegény atyám kedvéért sem, ki engem gazdaggá vél tenni általad, ha lord Altingford szolgálatába lépsz. E szavainál könyei gyöngyöztek le arcain, — azután egy új gondolattól elkapatva, most — szólt sohajtván — most megtekinthetek boldog festvényt, és az állványhoz lépve a függönyt félre voná. Ez egy minden tekintetben csudaszép arc volt, a hajzat barna volt. E szemekben annyi természetesség és élet volt, hogy Eliz egy lépést hátrált, megijedve a hatalmas vetélynő látásától.

— Ki vagy te — szólt — o boldog! ki vagy, a ki megnyeréd azt, a miért én mindent e földön oda adtam volna, és a levertség egy pillanatában elhittette magával a szegény leány, hogy ez arc tán még sem oly elragadó szépség, de a kifejezés a vonalokban világosan mondá, hogy e nyaknak gyöngyökkel, e tejes arcnak drága fityókkal kell borítottatni, és hogy ős nemes vérnek kell folyni ereiben. A sirástól elfáradtan leült, szomorúan szegezve tekintetét azon helyre, honnan az édes csalódás nem fogja többé szíve dobbanásait siettetni; néha néha fölüté szeméit, mintha fölötté egy barátságos szellem szárnycsattogását hallaná, midőn egy kellemes hang üté meg füleit és egy gyenge ütés vállaira fölébresztette álmodozásából. Erre fölállott, és maga előtt, a tengeren fölkelő nap egész pompájában, láta egy nőt, kinek nagyszerű és fénytelen megjelenése, minden az olasz leánykáéhoz hasonló még nem kevély szívet, bámulatra ragadott. Úgy tetszett ennek, mintha Lodovico festvényének eredetije lett volna előtte, hanyagul vállaira vetett kék bársony köpenyben, öltözéke nehéz rózsaszín selyemből és nyakéke igazi gyöngyökből állott.

— Szent szüz! — kiálta Eliz, magán kívül térdre hullva — szólj, mit akarsz. — Több személynek egyhangú nevetése magához hozá őt képzelődéséből, és fölemelkedve a földről, zavartan és elszégyenülten maga előtt látá saját atyját, Altingford lordot és egy fiatal gentelment, kit Seyton lordnak hittak, s kinek hizelgő észrevételei

a lady Clary Altingford szépsége által előidéztet hatást illetőleg, egy lekötelező mosolylyal fogadtattak.

Nem sokára kiderült ittlétüknek oka, Lady Clara az Arno vizén akart sétahajózni Bertoldo csolnakán, s midőn abban helyet foglalt, egy drága gyémánt keresztet ejtett a vízbe. Bertoldo habozás nélkül a folyamba ugrott, de megütve magát a csolnak oldalában, fulladási veszélybe jött, ha egy idegen utána nem úszik, s addig saját élete veszélyeztetésével a víz fölött nem tartja, míg más odaérkezettek a partra kiszállíthatták. Ez idegen Lodovico volt, s Altingford lordnak nem soká kelle őt keresnie, miután Florenben eléggé ismerős volt s lakását megtudván hozzá sietett, bátorsága es nagylelkűségéért őt megajándékozandó. — A művészeteknek barátja lévén, s nem járatlan a festészetben, örömmel vevé észre a különféle részint kész, részint megkezdett festvényekben nyilatkozó lángész különösen egy kép ragadá el, mely a király előtt táncoló Erodiade személyét ábrázolá.

— Nézze ön Seyton, — szólt, mely izlést és mennyi érzelmet fejez ki e képben, mily könnyed e leányka, mily gyengéden gömbölydedek a karok, melyek a fej fölött pengetik a hurokat, s mily sajátos ez arcki-fejzés, melyet sem a király sem más észre nem vesz, s melyet csak a bámulatási tudat ad. A fiatal művész itt igazi tapintattal fejezé ki a sylphidi szépséget, mely kecséivel az elpuhult fejedelmet elragadja, és ez mintha eskünni akarna, hogy mindent, még tán fél királyságát is oda adná neki. E kép maga bárkinék is megalapíthatja szerencsétét. —

Lord Seyton lesüté szemét, és lassu hangon egyező véleményét mormogott. Nem látott ő a festészetben semmi különöst, és sokkal jobban tetszett neki az eleven csoportzat, melyet most lady Clara és az olasz leányka képeztek, kinek pirult arcáin lefolyó könyeit megreszketteté a melléből föltölülő sebes lélekzet.

— Ön szolgál a művésznék mintául — kérdezé a lady — ön elég szép?

— Nem urnóm felelt ez lány hangon, — és e hang reszketegsége föltűnt volna a nemes ladynek, ha egyszerre meg nem lepett volna saját festett képmásától. — Bámulás, nyugtalanlás, diadal és ezer más érzet viaskodott vágyteljes lelkében, midőn e pillanatban Lodovico belépett.

— Ő meg van mentve Eliz — kiálta — Bertoldod meg van mentve. Midőn egyszerre megpillantá az idegeneket; szeméi mozdulatlanul függve maradtak lady Clara alakján, és színvesztett arca a márványhoz hasonlita. Udvarias illedelemmel lépett előre lord Altingford, és egy arannyal telt tárcát nyújtott neki, de Lodovico visszalépett és rosúl palástolt büszkeséggel szeméiben, vissza utasítá az ajánlatot.

— Fogadja el uram — szólt a nemes angol — pénz e világban sokat tehet.

— Eleget tehet uram — szólt Lodovico — de nem mindent. Pénzzel nem fizetheti azt meg, a mit Bertoldóért tettem; én életemet kockáztattam mások életének boldogságáért — itt Eliz felé fordult — és ezt semmiféle jutalom fejében.

— Nem az szándékom, hogy aranyom megfizesse önnek nemes tettét — szólt Altingford, a vissza utasítástól zavarodottan — én érte ezen Erodiadet kívánám birni.

— E képet nem adhatom uram — mondá a festész — ezt mesterem, iskolájában készítém, a ki már meghalt. Ő a szegény, árva gyermeknek barátja, atyja volt. — Nem az eset hibája, hogy kedves vonásainak egyikére sem emlékezem már tisztán, megnyit nem beszélne az nekem híre és nemes szívéből. A szegénység utolsó fokán kelleme már állnom uram, hogy elég hálátlan legyek e képet elidegeníteni engedni.

— Jól van — felele a lord — én minden áron akarok birni valamit ön munká-

latiból. Lássuk — — válaszszuk meg a tárgyat.

— Ha nekem engedi meg a választást, szólj Lodovico némi habozással, majd a lord, majd leányára nézvé. —

— Ugy van — szóla Altingford, a művész gondolatinak szavakat adni vélvén — készítse ön az én arcképetem.

— Ha megengedi uram — szólt a művész — elkészítendem előbb lady Clara arcképét, — ezt mondva, elpirult, míg lord Seyton ajkai körül egy titkolható gúnymosoly vonult el. A lord megegyezett, a napot kijelölték az első ülésre és eltávoztak. Lady Clara tiszteletteljesen hallgató atyjának azon észrevételét, hogy Lodovico mint történelmi festész mennyire vihetné, sem az egyik sem a másik lordot nem figyelmeztette azon kísérletre, melyet látott, sem arra hogy Lodovico a legtökéletesebb hasonmást készítse el, a nélkül hogy az eredeti szemei előtt lett volna. —

És lady Clara arcképe gyorsan készült, és Lodovico képzelmeinek eszményképe, sok boldog órán át, imádott társnője vala, és a büszke szép angolnő sem maradt hideg imádója érdemei irányában. A természet adta értelemmel lady Altingford a kiváló neveltetés gyümölcseit egyesíté, s megismerte s becsült mindent, mit másban nagyot látott. A fiatal clasz gyengéd bánásmódja kellemes ellenhatást képezett az ő heves érzelmei és képzelmeinek tölcsapongásaihoz. — Több nyelvben — a történelem és költészetben jártas, imádója a művészeteknek, melyeknek egyik papnője volt, többször engedett érzelmei és gondolatinak szabad játékot, mintha feledte volna a világ előítéleteit, melyek mindenkinek az „eddig és ne tovább” — szokták kijelölni. — Oh az élet szabadság után, melyet élvezni nem tud, és hányszor játszik láncával mint a rab, a nélkül, hogy azokat eltörni vágyó.

És Lodovico miképp szerett? szerelme tiszta szűzies volt, imáda a ladyt vallásos buzgalommal. A hely, melyen első megjelenésekor szobájában állt, szentebb volt előtte nagy Károly sirjánál, a padlat azon helyére fehér márvány követ tétetett. Szerelme lázroham volt, hasonló Romeo szerelméhez Juliához, minőt az érzelmei festések nagy mestere a költészet és érzelmei minden színeivel festett, hasonló azon szerelemhez, mely az érdlemdús szívben először támad.

Midőn Eliz látá, hogy Lodoviconak irántai szerelme csak borzasztó üres álom volt, és hogy más tárgy foglalta el szívét, — lelkére mély szomorúság borult. De kinek is feküdt volna szívében az ő szerencséje, ki is gondolt volna az ő sorsával. Lodovico nem, ki e percben az első szerelem paradicsomában kéjelgett, — nem atyja, kit a mindennapi szükségletek megszerzési gondja foglalkoztatott. Rokonszenv hiányában, megsebezve egy nem viszonzott érzelmetől, szavait és tekintetét mindig bizonyos korlátok közt tartá. Ha Lodovico késő este vissza nem tért a fogadóba, ő sirva ült magán, vagy elment anyja sirján néhány virágot megöntözni s a kereszttől térdelve, azon erőért könyörgött, melyet csak anyja szelleme adhatott volna neki.

Egy reggelen, — midőn lady Clara Lodovico ecsetének mintául ült, s lord Seyton s más két előkelő olasz fiatal ember jelen volt, egy gyengéd vita keletkezett közöttük, hogy ki leszen szerencsés birni azon rózsát, melynek levelei még épek ugyan, de gyakran kintatás tárgyai a fiatal angolnő nyugtalan ujjaitól, ki kifáradott már szíve mozgalmait titkolni. Lodovico fölkel, s tekintetét a virágot tartó szép fehér kézre szegezvén, szemével könyörgött érte, és lady szólt:

— Ez rossz jutalom leend, miért is van oly hanyag imádóm? o igen, ön Lodovico úr megérdemelte ezt munkájával, így egyszeremind elhárítom a párbajt.

Igy szólva oda nyújtá a rózsát a festésznek, ki mély meghajtással, de oly remegő kézzel és oly égő tekintettel fogadá, hogy a lady az oda nyújtott ajándék hatásától mintegy félni kezdett. Pár perccel később, a két olaszok egyike, a már majd elkészült festvényre nézvé, azon megjegyzést tevő, hogy az arcvonalokban szokatlan kifejezés tükröződik. A festész erre újra felüté szemét a ladyra és ez lesütötte az öveit. És valóban Lodovico az arcképnek sajátos jellemet adott, mely az ő szemeiben végtelen értékkel bírt. A szem nem volt vidám, hanem egy gyengéd tüztől látszott égni, a szemöldök nem volt parancsoló, nem kevély, nem hazudott mosolyt; egészen szép volt az arc, bizonyos udvarias beszélő kifejezéssel, mely mintha alkalmatlan örömeivel félné a komolyabb gondolatokat megsérteni.

Nem akarom — szóla Lodovico fagyosan maga elé — hogy más föltűnőt találjon e festvényen, vagy hogy más lássa, úgy mint én láttam és szerettem ezen isteni arcot. Csak én előttem bir ez rendkívüli kifejezéssel.

Midőn este a festész haza tért a szükséges nyugalmat élvezendő, elővette a kedves rózsát, elhalmazta azt csókjaival, s arról gondolkozott, hova helyezze azt legalkalmasabban. Felté a bálványkép imádott leány ajándékát nemtelen érintéstől. De hova tegye azt? a szobában minden tárgy az imádott homlokáról kisugárzott fényt veré vissza. Gondolkozott és sohajtott. Később eladá egyik festményét, és egy finom dolgozatú aranyozott kristályedényt szerzett, hova rózsát mint ereklyetartó szerénybe helyezé. És Eliz, szegény Eliz! — Lodovico még csak a szép idegennőnek élt, és ennek szerelme mindennap nőtt, ámbar meg nem vallá, és talán szívébe temetve maradt volna is e titok, ha egy borzasztó gondolat, borzasztóbb a halálnál — a közelgető elválás a kedves olasztól, — nem hozza napfényre a vallomást, mely szíve legmélyebb redőibe volt rejtve.

És kevés idő múlva lady Clara így szólt a festészhez.

— Reméljük Lodovico úr, hogy Angolhont meglátogatandja, mihelyt dolgai önt Florencben nem tartoztatandják. Biztosítom önt, hogy alig találанд ön országot hol érdeme jobban méltányoltatni s érdemlettebb kitüntetésben részesülni fog. — mit ön talán nem hisz, — ezt mondva, mosolygott.

— Most olaszhoz birja azt, a mi engem boldogít — felelt Lodovico, és én többet nem kívánok.

(Vége következik.)

Vegyesek.

† Nyugat-Amerikában oly kevés a nő, mint nálunk a kellner, a ki magyarul tud beszélni.

Egy yankee levelet ír onnan atyjának s azt ilyformán kezdi: Kedves atyám! Csinaltass növéreimnek új fogakat s küld őket ide!

Áldott föld! — gondolja magában sok fogatlan — papa, kinek nyakára nőttek leányai.

† Elméncfi úr következő szavakkal mutatá be barátját:

— Van szerencsém Piculi Feri barátomat nagysádtoknak bemutatni; a ki koránsem oly ostoba, mint a minőnek látszik.

— Barátomnak igaza van: s kettőnk közt éppen ez a különbség.

† Ad vocem bemutatás: Braziliában a következő bemutatás-mód divatozik:

— Van szerencsém bemutatni legkedvesebb barátomat; ha eltalál öntől valamit lopni, én kezes leszek érte.

Nyiltér.

(A „Nyiltérben” minden alapos és nem álnévtől eredő panasz és magánvita fölvetetik. Ezekért a szerkesztőség csak a sajtóhatóság előtt felelős. Egy sornak díja 15 ujkr.)

Nyilvános köszönet.

Boldogult hitestársam szeretett családja javát mindenkor szíven hordozván, s azt halála esetére is biztosnak lenni óhajtván, e célból az életbiztosító-társulat, nevezetesen a „Riunone adriatica di sicurtà” társulatnál bizonyos összegig biztosítván magát, hogy az illeték halála esetében örökösének kifizetessék; s csakugyan a pesti főbiztoság rendeletére az említett társaság itteni főügynöke, Policzer Frigyes az illetékes összeget azonnal és minden hiány nélkül kezemhez is szolgáltatotta.

Minek következtében kötelességemnek tartom az említett társaság irányában köszönetemet, és hálámat nyilvánítani, s egyszeremind a család-apák számára azon figyelmeztetésemet hozzácsatolni, hogyha családjuk sorsát biztosítani óhajtják, forduljanak ezen tekintetben az említett társaság jótékonyaságához.

Baja, jul. 19, 1860

Rosenberg Eszter.
Hirsch Fülöp, mint a kiskorú
gyermekek gondnoka.

Kérelem.

A „Bolond Miskából” a múlt napokban valaki zsebébe talált tenni öt számot; bátorságot veszek magannak az illető urat alázatosan megkérni, hogyha már kiolvasta, szíveskedjék azt nekem mielőbb visszaküldeni! Kéréssem ismételve s egyúttal öt egy pohár pohár neszmélyire barátságosan meghíva — maradok Tóth János, vendéglős.

Szerkesztői üzenetek.

Eger. Sz. I. Minélelőbbi értesítést kérünk a felől, vajjon a „Miként házasodtam én meg?” — fog-e érne új kiadást!

Baracska. N. N. A dolog, miszerint a persiai fégrevész-tör hasznossága nem lön igazolva az eredmény által, már eléggé ismeretes. Különböző ez is ovakodásra int az ilyen nyegleségi hirdeményektől.

Baja. X úrnak. A Vértesiféle ellenkritikát bizonyos tekintetből, mit ön bizonyára érteni fog, nem közölhetjük; bár igazat adunk önnek, midőn monda, hogy itt hajdú szót a harangöntéshez.

Szabadka. W. S. A lapot küldeni fogjuk. A többiről majd szóval bővebben; miután augusztus elején átrándultunk Szabadkára.

Előfizetőinkhöz. Hogy lapunk mai számát a szokottnál valamivel későbbben vették kezükhöz, annak nem mi vagyunk oka; hanem —

Felelős szerkesztő: Kolmár József.

HIRDETÉSEK.

Nr. 5.—1.

Megtekintésre méltó!

Schrecker J.,

fényképiro (photograph)

és felsőbbsegileg engedélyezett rajzmester,
PESTRÓL,

ki már eddigi rövid ittléte alatt is a **viaszvaszon-fényképezés** új módszerének célszerűségét, meglepő sikerét fényesen bebizonyítá,

tisztelettel értesíti a nagyérdemű Közönséget: hogy e helyütt maradása még csak néhány napig tart.

A fényképirda található: *Bárány-utca, Koronay házban, a szerb templommal szemközt.*

Baja, juniushó 1860.

Nr. 6.—1. Tessék meggyőződni.

Az „Aldunai Lapok”-ban állítottott, hogy a bajai zenészek semmi újat sem tudnak; ennek megcáfolására **hetenkint szerdán és szombaton** (kedvező időben) **7—9 óráig a sugovcai sétányon a kiosk mellett zene-estélyeket** rendezünk, melyeken a **legújabb darabokat** fogjuk játszani. A t. c. közönség pártolásáért alázattal esedezőnk, a **bajai első zenetársaság nevében**

Vajda Józsi.